

Delo s prostovoljci v stanovanjski skupini Mladinskega doma v Mariboru

Voluntary work in the "Mladinski dom Maribor" housing association

Bojana Krepek

Povzetek

Bojana Krepek,
prof. def.,
Mladinski dom
Maribor,
Letonjeva 5,
2000 Maribor.

V stanovanjski skupini v Mariboru teče delo s prostovoljci že sedem let. Sodelujem z Drugo gimnazijo v Mariboru in z Gimnazijo Ptuj. Delo s prostovoljci je organizirano z dveh strani: s strani mentorja šole, na katero je vključen prostovoljec, in mentorja ustanove, na kateri poteka prostovoljno socialno delo. V prvem delu prispevek podaja nekaj izkušenj mentorice prostovoljcev in vzgojiteljice v stanovanjski skupini za mladostnike z MVO, ter razmišlja o problemih, ki se pojavljajo tako pri prostovoljcih kot pri mladostnikih v stanovanjski skupini. V drugem delu so predstavljene izkušnje ene izmed mladostnic ter njene prostovoljke.

Ključne besede: *prostovoljno delo, stanovanjska skupina, mentorstvo*

Abstract

A volunteer programme at the housing association in Maribor has been in operation for seven years already. I cooperate with Grammar School No. 2 in Maribor and the Ptuj Grammar School. Work with volunteers is organised from two sides: that of the mentor at the school which the volunteer attends and that of the mentor in the institution where the voluntary work takes place. The first part of the article presents some of my experiences while working as a mentor to voluntary workers and as a care worker at the housing association for adolescents with behavioural and personality disorders. These experiences are complemented by a consideration of the problems experienced both by volunteers and by adolescents at the association. The second part presents the experiences of one of the adolescents and her voluntary worker.

Key words: group home, voluntary work, mentorship

Cilji prostovoljnega dela!

Prostovoljci pomagajo pri zadovoljevanju potreb in teženj, ki jih posameznik ne more zadovoljiti sam in so lahko psihološke, duševne ali drugačne narave. Prostovoljci se pogosto izkažejo kot prožne, spontane, prilagodljive in občutljive osebe, kar jim daje posebne prednosti pri ugotavljanju novih potreb, preizkušanju novih pristopov in iskanju drugačnih poti pri reševanju problemov. Poleg zastavljenih ciljev lahko mladostniki s pomočjo prostovoljcev zadovoljujejo tudi drugačne potrebe.

Prostovoljec pomaga mladostniku pri učenju, mu pomaga pri zornju in socializaciji, pri navezovanju socialnih stikov, pri soočanju s posameznikom, ki prihaja iz drugačnega okolja, pri reševanju kompleksov, pri reševanju težav zaradi stigme in drugo.

Od zastavljenih ciljev in vodenja dejavnosti prostovoljnega dela so odvisni rezultati te dejavnosti. Zdi se mi primerneje gledati na prostovoljca kot na možnega prijatelja, mladostnika, vrstnika iz drugačnega okolja, kot na morebitno učno pomoč. Udeleženos prostovoljca vrstnika v vzgojno-izobraževalnem programu samo po sebi še ne zagotavlja koristnega učenja in dobrih izkušenj.

Prostovoljno delo mora biti tehtno in učinkovito vodeno in usmerja-

no. Osebe, ki opravljajo prostovoljno delo, morajo delovati nepristransko in držati se morajo osnovnega človeškega etičnega merila vzajemnega spoštovanja in sprejemanja osebnosti takšne, kakršna je.

Prostovoljno delo je izraz pomembnih človekovih vrednot. Kot tako ga je treba vzpodbujati in negovati, tako s strani odjemalcev, kot s strani oseb, ki nudijo pomoč. Zato je treba namenjati pozornost ne le ugodnostim, ampak tudi obveznostim, ki iz tega izhajajo. Le na tak način se lahko tovrstna pomoč oblikuje in koristi tako mladostniku kot prostovoljcu.

Znak izslabe strani življenja

Kdo so stanovalci Stanovanjske skupine Mladinskega doma v Koprski ulici?

Stanovanjska skupina v Koprski ulici je ena od štirih stanovanjskih skupin Mladinskega doma v Mariboru.

V tej stanovanjski skupini živijo mladostniki, fantje in dekleta, ki so vključeni v programe srednjega izobraževanja različnih srednjih šol, ki jih obiskujejo v mestu, skupaj z dijaki, ki obiskujejo to isto šolo, vendar prihajajo iz drugačnega okolja. Mladostniki, ki živijo v stanovanjski skupini, ne morejo - iz najrazličnejših razlogov - živeti v svojih družinah, saj bi tako življenje lahko ogrozilo njihov razvoj.

Vzgojitelji, ki v teh stanovanjskih skupinah delamo in zanje skrbimo, se trudimo, da stanovanjska skupina skupaj s vzgojitelji, sostanovalci in prostovoljci postane nova nadomestna družina.

da prostovoljci

Kdo so naši prostovoljci in kako jih pridobimo?

V naši skupini imamo prostovoljce, ki prihajajo iz Druge gimnazije v Mariboru in iz Gimnazije v Ptuju. Prostovoljce vodimo in usmerjamo z dveh strani, mentor iz njihove šole in jaz, kot mentor v stanovanjski skupini, kjer prostovoljno delo poteka.

Na pikniku oziroma pripravljenem sestanku, srečanju, ki ga pripravi šola, predstavim dijakom, ki jih naša dejavnost zanima, ustanovo in dejavnost, ki jo izvajamo, pogovorimo se o mladostnikih, ki potrebujejo pomoč, o tem, katero vrsto pomoči potrebujejo, jih opozorimo na težave, na katere lahko naletijo v skupini v odnosu mladostnik-prostovoljec, jim povemo, kako bomo takšne ali drugačne težave reševali, kdo je tista oseba, ki bo pomagala pri reševanju teh težav, ga vodila in usmerjala.

Poskušam odgovoriti na vsa vprašanja in dileme, ki jih odpirajo, in jim omogočim, da se seznanijo s tehnikami in metodami za lažjo komunikacijo in vzpostavitev stikov.

Po takšnem srečanju se dogovorimo za spoznavni večer, kjer se srečamo skupaj z mladostniki skupine. Pred srečanjem v skupini se z mladostniki pogovorimo, kako bomo pripravili prvo srečanje.

Vsa ta priprava se prične izvajati takrat, ko mladostniki skupine izrazijo potrebo po druženju, po učni pomoči, ko posameznik pokliče prostovoljca, s katerim je sodeloval že preteklo leto, ko skupina ali posameznik izrazi potrebo po sodelovanju in druženju.

Kako obdržati prostovoljca?

Če pomislimo, kako težko nam je bilo, ko smo prvič stopili pred skupino, ki nam je bila nepoznana, čeprav smo vedeli kar nekaj o njej, kako smo iskali primerne besede, kako so nas vsi gledali in opazovali, kako smo se počutili nebogljeni in iskali s pogledom osebo, ki nam bo pomagala prebroditi začetne težave! Kako smo prvič nekako prebrodili težave in kako se tudi naslednji dan nismo počutili sigurno, ko smo stopili v to isto skupino!

Mislim, da se tako počuti prostovoljec, ko pride v skupino, kjer se vsi med seboj poznajo, ki so med seboj prijatelji, hiša, v katero stopi pa je njihov dom, njihova intima.

Prepričana sem, da takrat potrebuje pomoč, vodenje in usmerjanje, da premosti začetne težave. Od tega je tudi odvisno, ali bo prostovoljec še prišel, ali bo vzpostavljen prvi stik, ki bo vodil do odnosa. Šele ko je vzpostavljen stik med prostovoljcem in mladostnikom oziroma skupino, se dejavnost lahko prične. Če je kontakt dober, če je sprejetost čutiti iz obeh smeri, potem je delo lažje, kakovostnejše, obstaja možnost vplivanja, lažje se rešujejo nastali konflikti in obstaja možnost dobrega sodelovanja.

Velika težava pri opravljanju dela prostovoljca je občasen neuspeh v smislu otrokovega neuspeha. Odgovornost prostovoljca, na primer tistega, ki nudi učno pomoč, je do mladostnika velika, mladostnikov neuspeh v šoli šteje prostovoljec kot lasten neuspeh. Kot mentor mu lahko le deloma zmanjšam oziroma omilim občutke krivde, lahko le vplivam na njegova priakovanja, tako da razočaranje ne bo preveliko. Zdi se mi, da bi prostovoljec potreboval supervizijsko pomoč.

Zakaj se prostovoljec odloči za prostovoljno delo?

Ustrezno organizirano in vodeno prostovoljno delo je lahko izredno zanimivo in poučno za mladega človeka. Spoznava drugačno življenje od lastnega, hkrati pa tudi lastno osebnost, lastne sposobnosti, se krepi, dobi občutek sprejetosti, vrednosti, krepi samozavest... Ima možnosti da pozitivno spremeni svoj odnos do družine, do šole, do vrstnikov, do družbe, do prihodnosti...

Istočasno spoznava delovanje ustanove te vrste, se seznanja z ljudmi, ki to delo opravljajo, spremlja razvoj posameznika, spoznava dobre in slabe strani življenja v ustanovi itd.

Zaključek

Naj zaključim: pravica do druženja, prijateljstva in pomoči je človekova temeljna pravica, tako temeljna, kot je pravica do hrane.

Predstavitev

Katja, obiskuje četrti letnik Gimnazije v Ptujju in je prostovoljka v Stanovanjski skupini že četrto leto.

Mojca je stanovalka v Stanovanjski skupini, obiskuje tretji letnik srednje Tekstilne šole. Katja ji pomaga pri učenju in je njena prijateljica.

Kaj misli o prostovoljnem delu v skupini, prostovoljka Katja?

V stanovanjski skupini delam že četrto leto. Delo in druženje z vrstniki, ki živijo v tej skupini mi je všeč. Kot prostovoljka sem pričela delati najprej iz radovednosti in z obutkom, da sem koristna in potrebna, ter da lahko komu pomagam. Starši me podpirajo in nikoli nisem imela občutka, da mislijo, da bi se v tej skupini lahko naučila kaj slabega. Starši to ustanovo poznajo, saj jih je Bojana povabila, da si jo ogledajo. Želeli so vedeti, kam zahajam in s kom se družim.

Ko se spomnim prvega prihoda v to hišo, me je bilo strah. Mnogo truda sem vložila, da so me stanovalci sprejeli. Spomnim se, da so me preizkušali na različne načine. Dogovorila sem se, da pridem, pa je moral mladostnik oditi na izhod in ga ni bilo v hiši kot sva bila dogovorjena. Spomnim se prihoda v hišo, ko se nihče ni želel z menoj pogovarjati in sem dve uri gledala televizijo. Bila sem zelo nesrečna.

Poiskala sem pomoč pri Bojani, ki mi je naštela kar nekaj možnosti, kako se naj vključim v skupino. Nikoli si nisem mislila, da lahko nekoga spoznam ob pomivanju posode in likanju prtov.

Ko sem te in drugačne težave premagala in me niso več ob prihodu čudno gledali, sem se počutila mnogo boljše. Ne bom pozabila, kako dobro sem se počutila, ko me je dekle, s katerim sem delala dve leti, prvič poklicala in me prosila za pomoč pri matematiki in to zunaj dogovorjenega dneva. Želim si misliti, da je tako želela sama, ne da ji je tako svetovala Bojana ali kateri drugi vzgojitelj.

Ta deklica je odpuščena že dve leti. Najino znanstvo se je razvijalo in postali sva dobri prijateljici. Še vedno se druživa, prihaja tudi k meni domov. Tako sem bila ponosna nase, da me je poklicala, ko je imela težave in da sva jih skupaj reševali.

Mojco poznam vsa leta, odkar prihajam v skupino. Čutila sem, da me opazuje, a šele letos sva uspeli vzpostaviti stik. Do mene je bila nezaupljiva. Najin odnos se je spremenil in rada se družim z njo. Kadar nimava drugega dela, klepetava o najrazličnejših temah. Mojca je zanimiv sogovornik. Tudi sama dobim od Mojce nasvet, kako se lotiti problema. Všeč mi je tudi, kadar mi pove, da lahko določene zadeve gledam z druge strani. Mislim, da sem v Mojci našla še eno prijateljico.

Za zaključek bi želela povedati, da razmišljam o tem, da bi tudi sama opravljala delo z ljudmi in se odločam za vpis na socialno pedagogiko ali pravo. Naslednje leto ne bom več mogla opravljati dela prostovoljke, zaradi študija. Izkušnje in prijateljstva, ki sem jih pridobila v tej ustanovi, pa mi bodo ostala. Izkušnje v spominu, prijateljstva pa v življenju.

Kaj misli o prostovoljcih in Katji Mojca, stanovalka stanovanjske skupine!

Prvo leto svojega šolanja na srednji šoli nisem bila uspešna. Bojana pravi, da zaradi pomanjkanja samozaupanja oziroma zaupanja v sebe in svoje sposobnosti. Prostovolj-

cev, ki so prihajali v hišo nisem marala, saj so bili uspešni, živeli so doma pri svojih starših, jaz pa nisem imela nič od tega. Resnično sem bolj opazovala in odklanjala pomoč, ki mi je bila ponujena. Le redko sem poiskala pomoč pri prostovoljcu, pa še to tako mimogrede, da se ne bi preveč videlo, da sem jaz tista, ki nekoga potrebujem. Katjo sem opazovala dolgo časa, vedela za prijateljstvo s Suzano, saj je Suzana tudi moja prijateljica in mi je bilo to prijateljstvo všeč. Nisem pa se upala približati. Katja mi je všeč in se zadnje čase dosti druživa, učiva in klepetava. Opazila sem, da je Katja tako dekle, kot sem jaz, kljub temu, da živi v družini, kar jaz zaenkrat še ne morem.

Opomba: vsebino obeh pogovorov je zapisala Bojana Krepek.

Mojca Čepin

Povzetek

Mojca Čepin, prof. dr. na MFU in doc. ped. Zaseda na vzgojnih in izobraževalnih inštitucijah: Ljubljana, 1991.

Prvi begunski vrtec v Sloveniji je nastal iz potrebe po bolj organizirani in strokovno-izobraževalni dejavnosti za otroke begunskih družin, kakor tudi zaradi proučevanja jezikovnih težav ob vstopu v slovensko jezikovno okolje. Specifično begunske družine in njihovi otroci je avtorica spoznala kot vzgojiteljica v skupini pa tudi v izmenični sodelovanju z družinami. Poudarjena so predvsem programi, ki so se zlasti močno izposlovali ravnoma v praksi begunskega vrta. Pripravek zaključuje ugotovitve, da je bilo po letu in pol zaznati izrazito zmanjšanje agresivnega vedenja otrok, kar se je izražalo tako fizično kot tudi verbalno, močno povečanje njihove pozornosti in koncentracije pri izvajanju vzgojnih dejavnosti ter velik napredek v pasivnem in aktivnem razumevanju slovenskega jezika, kar je otrokom bistveno zmanjšalo težave ob vstopu v jezikovno okolje.

Ključne besede: begunec, vrtec, družina

Abstract

This article describes the first nursery school for refugees in Slovenia. It was opened in response to the need for better

